

اندیشه ما، سلامت شما
مرکز بهداشت و درمان

دانشگاه بیرجند
معاونت دانشجویی

دستورالعمل گام دوم پیشگیری از شیوع کرونا

راهنمای کارکنان و دانشجویان دانشگاه بیرجند

تهیه کنندگان

دکتر رویا عقیلی - فاطمه زنده دل

خرداد ۱۳۹۹

فهرست مطالب

۳	مقدمه
۴	خوابگاه‌های دانشجویی
۸	آزمایشگاه، کارگاه، مزرعه، باغ و مرتع
۱۵	سلف سرویس
۲۱	مسجد
۲۲	کتابخانه
۲۴	سرویس‌های ایاب ذهاب
۲۷	اماکن ورزشی و استخرها

مقدمه

شناخت راه‌های انتقال و عامل ایجاد کننده بیماری، نقش مهمی در کنترل آن دارد. راه‌های انتقال کرونا ویروس هنوز به طور دقیق مشخص نشده است ولی به عنوان یک اصل، کلیه ویروس‌های تنفسی بطور عمده از طریق ریز قطرات از راه سرفه، عطسه و یا لمس اشیاء آلوده منتقل می‌گردند. بر اساس دانسته‌های کنونی این بیماری از یک طیف ملایم تا شدید دیده شده، در موارد خفیف، بدون علامت یا با علائمی همچون تب، سرفه، تنگی نفس و در موارد شدیدتر ممکن است منجر به ذات الریه، نارسایی کلیه و مرگ گردد. درصد مرگ ناشی از این بیماری هنوز به طور دقیق مشخص نشده است.

مهم‌ترین نکات در پیشگیری از شیوع کرونا

این ویروس می‌تواند در فاصله ۱ تا ۲ متری از طریق سرفه یا عطسه منتقل شود بنابراین فاصله گذاری هوشمند فیزیکی، استفاده از ماسک، تهویه هوای محیط کار، پرهیز از دست دادن و روبوسی کردن راه‌های مهمی در پیشگیری هستند. راه دیگر انتقال، تماس دست‌ها با محیط و سطوح آلوده به ویروس مانند تجهیزات، دستگیره درها، میز و صندلی، شیرآلات و... و تماس آن با چشم، دهان و بینی است، بنابراین شستشوی مکرر دست‌ها با آب و صابون حائز اهمیت است.

مجموعه حاضر در زمینه پیشگیری و کنترل کووید-۱۹ از پروتکل‌های ستاد ملی مبارزه با کرونا با عنوان راهنمای گام دوم مبارزه با کووید - ۱۹ موجود در سایت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گردآوری شده است و سایر قوانین، آیین نامه‌ها، مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با بهداشت محیط و بهداشت حرفه‌ای در هر واحد به قوت خود باقی و لازم الاجرا است.

خوابگاه‌های دانشجویی

- کلیه کارکنان خوابگاه لازم است فرم خوداظهاری را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/194) با دقت و صداقت تکمیل نمایند.
- کلیه دانشجویان باید فرم خود اظهاری برای بازگشت به تحصیل را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/200) با دقت و صداقت تکمیل نمایند و ممهور به مهر پزشک کنند.
- تحویل اتاق به دانشجو، منوط به ارائه فرم خوداظهاری، ممهور به مهر پزشک، به سرپرست خوابگاه می‌باشد.
- ضروری است، دانشجویان در صورت مشاهده هر گونه تغییر در علائم ذکر شده در فرم مذکور مراتب را به مرکز بهداشت و درمان اعلام کنند.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در خوابگاه‌ها بر عهده سرپرستان خوابگاه‌ها خواهد بود.
- نصب تابلوهای آموزشی پیشگیری از انتقال بیماریهای تنفسی به تعداد کافی در محل خوابگاه لازم است.
- لازم است ظرفیت خوابگاه به نصف ظرفیت اسمی کاهش یابد. بدین منظور اتاق‌های ۳-۴ نفره به یک نفر و اتاق‌های ۵-۶ نفره به ۲ نفر اختصاص یابد.
- دانشجویان با ریسک بالا از جمله دانشجوی دارای فشارخون، بیماری قلبی، مشکلات تنفسی، باردار و ... در صورت اجبار به سکونت در خوابگاه ارجح است در اتاق تک نفره سکونت یابند.
- فاصله بین تختخواب‌ها باید ۱-۲ متر (حداقل یک متر) در نظر گرفته شود.
- در اتاق‌ها تهویه مناسب برقرار باشد پنجره‌ها قابلیت باز شدن داشته باشند.
- استفاده از تخت سه طبقه در خوابگاه ممنوع است.
- استفاده از جاکفشی در داخل اتاق ممنوع است و به هیچ عنوان کفشی نباید وارد فضای اتاق شود.
- محلی برای آویزان کردن لباس‌های افراد در فواصل مناسب حداقل دو متر باید در نظر گرفته شود.
- بلافاصله بعد از ورود به اتاق تعویض لباس انجام گردد و لباس‌ها در محل مخصوص و جدا نگهداری شود.

- سطل های زباله اتاق ها حتما پدال دار و درب دار باشد.
- محلول ضد عفونی دست و سطوح در هر اتاق گذاشته شود.
- ضد عفونی دستگیره های در و پنجره، میز و صندلی ها بطور مرتب حداقل روزی دو نوبت و توسط خود دانشجو انجام گردد.
- یخچال (مخصوصا دستگیره آن) باید بطور مستمر گندزدایی شود و از ورود هر نوع ماده غذایی قبل از شستشو و گندزدایی به داخل یخچال اجتناب شود.
- تاکید شود هر گونه وسیله اعم از جزوه و کتاب، مواد غذایی و ... قبل از ورود به اتاق در صورت امکان گندزدایی شود یا حداقل ۴ روز بعد از خرید مورد استفاده قرار گیرد.
- استفاده از وسایل مشترک اعم از وسایل بهداشتی، وسایل آشپزی مانند ظروف غذا، قوری چای، ظرف آب و ممنوع است.
- اتاق مطالعه، اتاق تلویزیون، نمازخانه و سایر محل های تجمع مشابه تا اطلاع ثانوی باید تعطیل باشد.
- ورود دانشجو به اتاق سرپرست خوابگاه ممنوع است.
- سالن ورزشی در صورت وجود در خوابگاه تعطیل گردد.
- افراد در اتاق باید از مهر و سجاده شخصی (خواهران: چادر نماز شخصی) استفاده کنند.
- آبخوری ها و آب سردکن های عمومی باید حذف گردد.
- پذیرش مهمان در هر قالبی در تمامی خوابگاه ها ممنوع گردد.
- در صورت وجود صندلی در اتاق باید چیدمان آن با رعایت فاصله ۱-۲ متر انجام شود.
- وسایل نظافت پس از هر بار استفاده باید گندزدایی شود.
- گندزدایی سرویس های بهداشتی، راهروها و محل عبور افراد به صورت مکرر و حداقل دو بار در روز و جداگانه انجام شود.
- سطل زباله در سرویس های بهداشتی، حمام، راهروها پدال دار و درب دار باشد.

- سطوح دارای تماس مشترک با دستمال تمیز و خشک شده سپس گندزدایی گردد.
- جهت ضدعفونی سطوح مختلف از یک تنظیف استفاده نشود و برای هر سطح پارچه مخصوص در نظر گرفته شود.
- استفاده از هواکش و باز گذاشتن پنجره‌ها برای تهویه هر چه مناسب تر در راهروها، سرویس‌های بهداشتی، حمام-ها و ... ضروری است و استفاده از تهویه مرکزی ممنوع می‌باشد.
- سیستم لوله کشی صابون مایع و دستمال کاغذی درتوالتها و سرویس‌های بهداشتی وجود داشته باشد.
- پوستر شستشوی صحیح دست‌ها در محل سرویس‌های بهداشتی در معرض دید نصب گردد.
- دانشجویان و کارکنان از دست دادن و روبوسی اجتناب کنند و شستشوی مکرر دست‌ها یادآوری گردد.
- در صورت امکان، جهت جلوگیری از هدر رفت آب توصیه می‌شود از شیرهای چشمی یا اهرمی استفاده گردد.
- استفاده از ماشین لباس‌شویی صرفاً توسط خود شخص و با نظارت مسئول ماشین لباسشویی یا همیار بهداشت در هر خوابگاه انجام گردد.
- از تجمع دانشجویان در اتاق‌ها و آشپزخانه، سالن مطالعه، محوطه و ... جلوگیری شود.
- نیروهای خدماتی خوابگاه هنگام نظافت باید از لباس حفاظتی (گان)، ماسک، دستکش، چکمه استفاده کنند.
- وسایل نظافت و ضدعفونی مرتب گندزدایی گردد.
- جاهایی که سطح تماس مشترک هستند مانند دستگیرها، نرده‌ها، شیر آب، شیرگاز، کلید و پریز، اهرم یا دکمه سیفون، شیلنگ دستشویی، دکمه جای مایع دستشویی و ... مرتب ضدعفونی شود.
- لازم است نیروهای خدماتی در خصوص نحوه استفاده از مواد گندزدا و ضدعفونی کننده، نحوه ضدعفونی هر کدام از قسمت‌ها و تجهیزات، ضرورت استفاده از لوازم حفاظت فردی، شرایط لازم برای ضدعفونی هر کدام از تجهیزات و ... آموزش ببینند.
- دفع پسماندها باید به شیوه بهداشتی در سطل‌های درب دار پدالی صورت پذیرد و کلیه نیروهای خدماتی نسبت به جمع‌آوری و دفع پسماند با رعایت تمامی ملاحظات بهداشتی (جمع‌آوری پسماند در کیسه‌های پلاستیکی محکم بدون درز و نشت) در آخر شیفت اقدام نمایند.

- لازم است جهت نظارت بر اجرای صحیح نظافت و ضدعفونی بخش‌های مختلف خوابگاه و دفع بهداشتی زباله‌ها نیروی تمام وقت به نمایندگی از سرپرست خوابگاه تعیین گردد.
- نظارت و کنترل اجرای کلیه دستورالعمل‌های بهداشتی بر عهده سرپرست خوابگاه است.
- حضور نیروهای خدمات در روزهای تعطیل و ساعات غیر اداری در خوابگاه الزامی است.
- کلیه کارکنان و دانشجویان در خصوص دفع بهداشتی و صحیح دستکش و ماسک استفاده شده باید طبق پروتکل - های بهداشتی عمل کنند.
- هنگام تحویل دادن یا تحویل گرفتن کلید هر اتاق باید براساس پروتکل‌های بهداشتی عمل شده و کلید ضدعفونی گردد.
- موارد مشکوک و دارای علائم، روزانه جهت معاینه و اقدامات بعدی به مرکز بهداشت و درمان گزارش شوند.

آزمایشگاه، کارگاه، مزرعه، باغ و مرتع

- کلیه کارکنان واحدهای آموزشی لازم است فرم خوداظهاری را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/194) با دقت و صداقت تکمیل نمایند.
- کلیه دانشجویان فرم خوداظهاری برای بازگشت به تحصیل را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/200) با دقت و صداقت تکمیل نموده و پس از پایش سلامت در مرکز بهداشت و درمان و امضا توسط پزشک فرم را به مدیر گروه آموزشی مربوطه تحویل نمایند.
- ضروری است، دانشجویان در صورت مشاهده هر گونه تغییر در علائم ذکر شده در فرم مذکور مراتب را به مرکز بهداشت و درمان اعلام کنند.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در واحد آموزشی، بر عهده استاد درس و کارشناس واحد آموزشی است.
- شروع واحد عملی دانشجو منوط به رویت فرم خوداظهاری تکمیل شده فوق با تأیید پزشک است.
- به ازای هر ۱۲ متر فضای آزمایشگاهی و کمتر از آن صرفاً یک نفر (اعم از استاد، کارشناس آزمایشگاه یا دانشجو) می‌تواند از فضا و امکانات آزمایشگاهی استفاده نماید. لازم به ذکر است حضور بیش از ۶ نفر بطور همزمان در هیچ یک از واحدهای آزمایشگاهی، کارگاهی و ... دانشگاه، (حتی در صورت اختصاص فضا) مجاز نمی‌باشد.
- استفاده مشترک از ابزار کار، ادوات و وسایل ممنوع است لذا گروه‌های دانشجویی باید تک نفره باشد.
- به همراه آوردن افراد دیگر (دانشجویان، دوستان یا خویشاوندان) در محیط آزمایشگاه اکیداً ممنوع و از ورود آنها جلوگیری خواهد شد.
- دانشجو ملزم است قبل از ورود به واحد آموزشی، ماسک خود را با ماسک تمیزی که به همراه دارد تعویض نماید.
- دانشجو موظف است در ابتدای ورود به واحدهای آموزشی نسبت به شستشوی دستهای خود با آب و صابون (به مدت حداقل ۲۰ ثانیه) و یا ضد عفونی با محلول‌های حاوی الکل اتیلیک ۷۰٪ اقدام نماید. (در این مورد کارشناس آزمایشگاه موظف است که نظارت داشته باشد).

- از دست زدن به صورت (چشم، بینی و دهان) حین کار جداً خودداری شود و در صورت مشاهده، کارشناس آزمایشگاه موظف است تذکر دهد.
- دانشجو ملزم به پوشیدن روپوش در آزمایشگاه می‌باشند.
- دانشجو باید هنگام کار در آزمایشگاه حتماً از وسایل حفاظت فردی مانند ماسک و دستکش یکبار مصرف، عینک یا شیلد استفاده نماید.
- خوردن و آشامیدن و استعمال دخانیات در آزمایشگاه مطلقاً ممنوع می‌باشد.
- از تجمع افراد در آزمایشگاه و کارگاه ممانعت بعمل آید.
- رعایت فاصله ۲ متر با دیگران هنگام حضور در آزمایشگاه ضروری می‌باشد.
- دانشجو پس از ورود به آزمایشگاه تا پایان ساعت فعالیت، مگر در شرایط ضرورت مجاز به خروج از آزمایشگاه نمی‌باشد.
- تردد دانشجویان با روپوش آزمایشگاهی در خارج از آزمایشگاه ممنوع است و باید توسط بخش نگهبانی ساختمان دانشکده ممانعت بعمل آید.
- هر دانشجو موظف است لوازم شخصی مورد استفاده‌اش را در صورتی که قابل ضد عفونی کردن باشند قبل و پس از استفاده (پیش از خروج از واحد آموزشی) مجدداً ضد عفونی نموده و در پاکت یا کیسه‌های در بسته و مجزا از وسایل سایرین قرار دهد. همچنین روپوش کار دانشجو باید در محلی مجزا و با فاصله از روپوش سایرین قرار گیرد.
- لازم است کلیه لوازم، سطوح و تجهیزات در تماس با دست، توسط دانشجوی استفاده کننده در پایان کار با نظارت مسئول آزمایشگاه ضد عفونی شود.
- تمامی لوازم، تجهیزات و سطوح در تماس با دست (دستگیره در، سطح میز، سطح زیر هود، شیرآب، سینک ظرفشویی و تجهیزات مورد تماس و ...) توسط دانشجوی استفاده کننده و حاضر در آزمایشگاه در بدو ورود و در طول کار، به صورت مکرر و با استفاده از محلول مناسب گندزدایی گردد.
- استفاده از گوشی تلفن همراه در حین کار ممنوع است.

- تا حد ممکن از رایانه در آزمایشگاه استفاده نشود. در صورت نیاز به استفاده، حتماً قبل و بعد از استفاده ضدعفونی گردد.
- انجام کارهای اداری در محل کارگاه و آزمایشگاه ممنوع است.
- نصب تابلوهای آموزشی پیشگیری از انتقال بیماریهای تنفسی به تعداد کافی در محل واحد آموزشی لازم است.
- نصب دستورالعمل شستن دست‌ها برای پیشگیری از انتقال بیماریهای تنفسی در سرویس‌های بهداشتی لازم است.
- استفاده از هواکش و سیستم تهویه مناسب و باز بودن پنجره‌ها در سرویس‌های بهداشتی، شستشو، نظافت و گندزدایی مستمر سرویس‌های بهداشتی الزامی است.
- وجود سیستم تهویه در محل در بسته ضروری است. فعالیت واحدهای فاقد سیستم تهویه باید ممنوع شود و تهویه مرکزی نیز مناسب نمی‌باشد. وجود پنجره‌های باز شو به منظور تهویه بهتر لازم است.
- گندزدایی و ضد عفونی محیط واحد آموزشی هر روز قبل از حضور دانشجو الزامیست.
- دو مرحله نظافت و گندزدایی جدا از یکدیگر بوده و نباید هیچگونه اختلاطی بین شوینده و گندزدا انجام گیرد.
- محلول گندزدا باید روزانه تهیه و استفاده شود. حداکثر زمان ماندگاری محلول گندزدا و قابل استفاده بودن برای عملیات گندزدایی ۲۴ ساعت است.
- گندزدا باید با آب سرد یا معمولی تهیه گردد.
- سطل زباله می‌بایست هر روز آخر شیفت تخلیه و زباله‌ها بصورت مناسب دفع گردد.
- افراد مسئول نظافت باید از وسایل حفاظت فردی شامل ماسک، دستکش، و لباس کار مناسب و مقاوم در برابر خوردگی استفاده نمایند.
- لازم است در حین کار با ترکیبات گندزدای پایه کلر، جریان مناسب هوا در محل گندزدایی برقرار باشد تا انتشار ترکیبات کلر در فضای بسته باعث مسمومیت افراد نگردد.
- برای نظافت سطوح در واحدهای آموزشی لازم است دو دستمال مجزا وجود داشته باشد و پس از هر بار نظافت دستمال‌ها حتماً شسته و گندزدایی شوند تا برای نوبت بعدی استفاده آماده گردند، استفاده از دستمال‌های یکبار مصرف ارجح است.

- جهت زدودن و کاهش بار آلودگی سطوح از عامل بیماریزا، ابتدا سطوح با دستمال مرطوب و آغشته به مواد شوینده نظافت می‌گردد.
- گندزدایی سطوح توسط دستمالی جداگانه که با محلول گندزدا مرطوب و خیس شده، انجام می‌شود.
- در این قسمت دستمال در سطل یا ظرفی که محتوی محلول گندزدا است غوطه ور شده پس از فشردن و زدودن محلول اضافی بر روی کلیه سطوحی که تماس مشترک برای آنها وجود دارد کشیده می‌شود.
- در نظر داشته باشید که رطوبت ناشی از آغشته شدن سطوح (میله‌ها، دستگیره‌ها، و سایر سطوح) به مواد گندزدا باید در معرض هوا خشک شده و از خشک کردن سطوح با وسایل و یا دستمال دیگر خودداری نمایید.
- مدت زمان حدود ۱۰ دقیقه ماندگاری برای اثربخشی مواد گندزدا بر روی سطوح پیش‌بینی می‌شود.
- لازم است نظافت از یک نقطه آغاز و در طرف یا نقطه مقابل به پایان برسد.
- دستمال‌ها و وسایلی که برای نظافت واحد آموزشی استفاده می‌شود باید از وسایلی که برای شستشو و نظافت سرویس‌های بهداشتی مورد استفاده قرار می‌گیرد مجزا بوده و در هیچ شرایطی مشترکاً استفاده نگردد.
- محل نگهداری مواد شوینده و گندزدا، لباس و وسایل حفاظتی مربوطه باید پیش‌بینی شده باشد.
- لازم است همواره در واحد آموزشی جعبه کمک‌های اولیه مشتمل بر حداقل موارد ذیل آماده و در دسترس باشد: یک جفت دستکش یکبار مصرف، ماده چشم شوی، یک شیشه ماده ضد عفونی کننده پوست و محل جراحی، ماده شوینده نظیر صابون و ترجیحاً صابون مایع یا صابون با پایه الکی بدون نیاز به شستشو با آب، چهار عدد گاز استریل، یک رول باند، یک پماد سوختگی، یک عدد قیچی، پنبه به مقدار کافی و ده عدد چسب زخم.
- زباله‌های مربوط به ماسک، دستکش و ضد عفونی سطوح به صورت ایمن و بهداشتی در ظروف زباله درب دار و پدال دار تعیین شده، انداخته شود.

سایر اقدامات پیشگیرانه در ارتباط با دانشجویان در فیلدهای صحرائی :

- دانشجویانی که جهت فعالیت عملی به فیلدهای صحرائی اعزام می‌گردند مشمول همه این موارد می‌باشند و لازم است تمامی موارد فوق در خصوص این افراد نیز اجرا شود.

- رعایت کلیه پروتکل‌های بهداشتی در بخش سرویس‌های ایاب و ذهاب ذکر شده لازم الاجراست.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در فیلد، بر عهده استاد درس مربوطه است.

سایر اقدامات پیشگیرانه در ارتباط با دانشجویان در فیلدهای کشاورزی :

- دانشجویانی که جهت فعالیت عملی به فیلد اعزام می‌گردند مشمول همه این موارد می‌باشند و لازم است تمامی موارد فوق در خصوص این افراد نیز اجرا شود.
- دانشجو باید از دست زدن بدون دستکش، عینک و ماسک مناسب، به کیسه‌های کود شیمیایی و بذر، قوطی سم، بازکردن در مخزن سمپاش و سمپاشی خودداری کند و قبل از استفاده از وسایل مانند ادوات کشاورزی، محل دسته را کاملاً ضدعفونی نماید.
- دانشجو باید قبل و بعد از استفاده از ابزاری همچون بیل، داس، ماشین‌آلات و ادوات کشاورزی، همچنین در هنگام تردد در انبار و دیگر محل‌ها، آنها را با مواد گندزای استاندارد ضدعفونی کند.
- استفاده از دستکش کار مناسب برای کار کردن با ماشین‌آلات کشاورزی یا حین تنظیم ادوات ضروری است.
- دانشجو باید بعد از استفاده از وسایل و ادوات کشاورزی، دستها را با آب و صابون یا محلول‌های از قبیل محلول الکل اتیلیک ۷۰٪ بشوید.
- هنگام کار در واحد دامپروری حتما باید از وسایل حفاظت فردی مانند دستکش یکبار مصرف، ماسک N95 یا سایر ماسک‌های استاندارد (مطابق نمونه‌های مورد تایید و اعلامی توسط مسئولین وزارت بهداشت)، روپوش یکبار مصرف استفاده شود. در این خصوص لازم است موارد زیر رعایت گردند:
 - ❖ در ورودی واحد دامپروری کفش‌ها با چکمه‌های مخصوص محیط کار تعویض گردد.
 - ❖ دانشجو ملزم است قبل از ورود به واحد دامپروری ماسک خود را با ماسک تمیز و استریلی که به همراه دارد تعویض نماید.
 - ❖ دانشجو موظف است در ابتدای ورود به واحد دامپروری، روپوش یکبار مصرف را به تن کند.

- ❖ دانشجو موظف است در ابتدای ورود به واحد دامپروری نسبت به شستشوی دستهای خود با آب و صابون (به مدت حداقل ۲۰ ثانیه) و یا ضد عفونی با محلولهایی از قبیل محلول الکل اتیلیک ۷۰٪ اقدام نماید.
- ❖ لازم است در حین کار نیز از دستکش یکبار مصرف که به همراه آورده است، استفاده کند.
- ❖ دانشجو موظف است در هنگام حضور در واحد دامپروری، به هیچ وجه در محیط دیگری تردد ننماید. در غیر اینصورت مجوز تردد و فعالیت دانشجو در واحد دامپروری لغو خواهد شد.

سایراقدامات پیشگیرانه در ارتباط با ادوات و وسایل واحد دامپروری:

- دانشجو باید از دست زدن بدون دستکش، عینک و ماسک به کیسه‌ها و بسته‌های خوراک دام و طیور، باز کردن در مخزن سمپاش و سمپاشی خودداری کند و قبل از استفاده از وسایل دامپروری، محل دسته آنها را کاملاً ضد عفونی نماید.
- دانشجو باید قبل و بعد از استفاده از ابزار و وسایل دامپروری، همچنین در هنگام تردد در انبار و دیگر محل‌ها، آنها را با مواد گندزدای استاندارد ضد عفونی کند.
- از دست زدن به صورت حین کار در واحد دامپروری جداً خودداری شود.
- استفاده از دستکش کار مناسب برای کار با وسایل دامپروری ضروری است.
- دانشجو باید بعد از استفاده از وسایل، دست‌ها را با آب و صابون یا محلول‌های مطمئن از قبیل محلول الکل اتیلیک ۷۰٪ ضد عفونی کند.
- استفاده مشترک از ابزار کار یا ادوات و وسایل شخصی ممنوع است.
- از تماس مستقیم با دام خصوصاً شتر یا ترشحات آلوده بدن آنها و همچنین طیور، یا تماس غیر مستقیم با محیط آلوده یا فرآورده‌های آلوده دامی (ادرار، ترشحات بینی شتر، بزاق و خون) خودداری شود.
- در صورت استفاده از سطوح مشترک می‌بایست بعد از اتمام کار کلیه سطوح تماس گندزدایی شود.
- . دو مرحله نظافت با مواد شوینده و گند زدایی جدا از یکدیگر بوده و نباید هیچ گونه اختلاطی بین شوینده و گندزدا ایجاد گردد.

- کلیه سطوح ، دستگاه ها و ماشین آلات به طور روزانه گندزدایی گردد.
- محلول گندزدای کلره باید روزانه تهیه گردد و کارایی آن پس از گذشت ۲۴ ساعت کاهش می یابد.
- گندزدا با آب سرد تهیه گردد .
- از ظروف و کیسه های سالم نو و تمیز برای حمل و بسته بندی محصولات استفاده شود.

سلف سرویس

- کلیه کارکنان سلف سرویس لازم است، فرم خوداظهاری را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/194) با دقت و صداقت تکمیل نمایند.
- کلیه دانشجویان باید فرم خوداظهاری برای بازگشت به تحصیل را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/200) با دقت و صداقت تکمیل نموده و ممهور به مهر پزشک و به رویت کارشناس تغذیه برسانند.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در غذاخوری ها، بر عهده مسئول تغذیه و کارشناس تغذیه است.
- ضروری است، دانشجویان در صورت مشاهده هر گونه تغییر در علائم ذکر شده در فرم مذکور مراتب را به مرکز بهداشت و درمان اعلام کنند.
- دانشجو باید به رعایت فاصله حداقل یک و نیم متر با دیگران در هنگام تحویل غذا دقت کند.
- دانشجو از ارتباط مستقیم دست با غذای آماده مصرف خودداری نماید.
- دانشجو باید از استعمال دخانیات به دلیل تاثیر آن بر تضعیف سیستم ایمنی بدن و مستعد نمودن افراد در ابتلا به ویروس، اکیداً خودداری نماید.
- دانشجو مواد غذایی را در ظروف یکبار مصرف تحویل گیرد.
- دانشجو باید با ماسک وارد سلف شود.
- رعایت فاصله ایمن حداقل یک و نیم متر در قسمت‌های عمومی از جمله مسیر ورود و خروج الزامیست.
- از دست دادن و روبوسی کردن خودداری شود.
- آبخوری‌ها و آب سردکن-ها به صورت موقت تا اطلاع ثانوی در تمام قسمت‌ها حذف و از سرویس خارج گردد .
- از تجمع در محیط کار از جمله رختکن، آبدارخانه، انبار و یا اطراف محیط کار اجتناب شود.

- در صورت مواجهه با مراجعین، رعایت حداقل فاصله یک و نیم متری و در حداقل زمان ممکن برای پرسنل ضروری است.
- در صورت فعال بودن اتاق استراحت کارکنان و شاغلین، رعایت فاصله ایمن حداقل یک و نیم متر رعایت شود.
- حذف صرف غذا در محل سلف سرویس و تحویل غذا در ظروف یکبار مصرف لازم است.
- استفاده از وسایل حفاظت فردی، ماسک و دستکش در تمام شیفت‌های کاری برای تمام شاغلین از جمله عرضه کننده مواد غذایی، آشپزان و کمک آشپزان و نظایر آن الزامی می‌باشد.
- تعویض ماسک و دستکش در تواتر زمانی کوتاه و شستشوی دائمی دست‌ها همچنین ضد عفونی دست‌ها با محلول‌های بر پایه الکل ضروری می‌باشد.
- شستن مرتب دست‌ها با آب و صابون مایع و یا استفاده از مواد ضد عفونی کننده بر پایه الکل قبل از دست زدن به دهان، بینی و چشم و بعد از دست زدن به هر سطح و اشیاء و حتی گوشی تلفن و موبایل و بعد از دستشویی ضروری است.
- حضور و کار افرادی که از ۱۴ روز قبل، مواجهه با بیمار کووید- ۱۹ داشته‌اند یا علائم مشکوک به ابتلا را دارند (خشکی و درد گلو، لرز، ضعف عمومی، بدن درد، سرفه، تنگی نفس، درد یا سنگینی قفسه سینه، علائم گوارشی، تب، علائم شبه سرماخوردگی و آنفلوآنزا و ...) یا ابتلای آنان به کووید- ۱۹ قطعی شده باشد، ممنوع است.
- پیمانکار آشپزخانه موظف است، این افراد را به پزشک ارجاع داده و تا صدور گواهی و اجازه برگشت به کار توسط پزشک، با اطلاع حراست دانشگاه از حضور و به کارگیری این افراد ممانعت کند.
- بررسی سلامت و بازگشت و حضور این افراد مطابق نظر مرکز بهداشت و درمان می‌باشد.
- حضور تمام وقت کارشناس تغذیه در سالن غذا خوری به منظور نظارت بر موازین بهداشتی در فرآیند تهیه و بسته بندی و تحویل غذا الزامی است و ایشان مسئول نظارت بر اجرای دقیق دستورالعمل‌های بهداشتی هستند.
- نیروهای خدماتی در هنگام نظافت باید از لباس حفاظتی، ماسک، چکمه و دستکش استفاده نمایند یادآوری می‌شود استفاده از دستکش جایگزینی برای عدم رعایت بهداشت فردی و شستشوی مکرر دست‌ها نمی‌باشد.

- استفاده از دستمال کاغذی هنگام عطسه یا سرفه کردن ضروری می‌باشد. در صورتی که دستمال وجود نداشت از قسمت داخلی آرنج خمیده موقع سرفه و عطسه استفاده گردد.
- از دستمال مشترک برای تمیز کردن میز و صندلی و سایر وسایل استفاده نگردد. ترجیحاً هر یک از کارکنان از دستمال نظافت شخصی استفاده نمایند یا استفاده از دستمال نظافت یکبار مصرف جایگزین شود.
- دست‌ها قبل از شستشو یا ضد عفونی شدن نبایستی در تماس با چشم، بینی و دهان قرار گیرد.
- از استعمال دخانیات به دلیل تاثیر آن بر تضعیف سیستم ایمنی بدن و مستعد نمودن افراد در ابتلا به ویروس، اکیداً خودداری شود.
- کوتاه بودن ناخن از ضروریات رعایت بهداشت فردی می‌باشد .
- لوازم بهداشتی مانند حوله و لباس کار و ... باید برای هر فرد مجزا باشد.
- استفاده از زیورآلات برای تمامی پرسنل ممنوع است.
- مسئولین تهیه غذا از تماس غیر ضروری با سایر سطوح از جمله تلفن و موبایل و ... در حین کار خودداری نمایند و در صورت تماس، دست‌ها به مدت ۲۰ ثانیه با آب و صابون شسته یا ضد عفونی گردد.
- پیشنهاد می‌شود افرادی که نسبت به رعایت بهداشت فردی حساس می‌باشند برای تهیه، بسته بندی و توزیع غذا بکار گرفته شوند.
- آماده‌سازی مواد غذایی خام که باید پخته شوند (گوشت و ...) و آماده‌سازی مواد غذایی که به صورت نپخته ارائه و سرو می‌شوند جداگانه انجام شود.
- برای مواد غذایی خام و پخته، تخته برش و ابزار کار جداگانه استفاده شود.
- تجمع پرسنل در آشپزخانه بدون رعایت نکات بهداشتی ممنوع است.
- تردد افراد با لباس کار در خارج از بخش آشپزخانه ممنوع است.
- از دست زدن مستقیم به غذای آماده به مصرف، قبل از سرو خودداری گردد.
- همه کارکنان بایستی دارای کارت بهداشت معتبر باشند.

- همه کارکنان بایستی دارای گواهینامه معتبر آموزش سلامت اصناف باشند.
- مواد غذایی فاقد بسته بندی حتماً باید پوشش بهداشتی داشته و در ظروف مناسب نگهداری گردند.
- سرو نمک، فلفل، سماق، قند، شکر و آب آشامیدنی و نظایر آن در بسته بندی‌های یکبار مصرف یک‌نفره انجام گیرد. استفاده از قندان، نمکدان و نظایر آن تا اطلاع ثانوی ممنوع می‌باشد.
- کلیه مواد اولیه از جمله نمک، قند و شکر باید دارای پروانه بهره‌برداری و نشان استاندارد باشد.
- تحت هیچ شرایطی غذا نبایستی به صورت روباز قرار گیرد جز در زمان سرو در ظروف یکبار مصرف.
- از نگهداری لاشه گوشت، مرغ و انواع فراورده‌های گوشتی و پروتئینی به صورت روباز و خارج از یخچال خودداری شود.
- باید تهیه طیور و محصولات آن دارای مجوز سازمان دامپزشکی باشد.
- محل تمیز کردن سبزیجات و سیفی‌جات از محل آماده سازی گوشت جدا باشد.
- در کنار غذا فعلاً از سالاد و سبزی خوردن استفاده نشود.
- رعایت دستوالعمل‌های مربوط به مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی صادره از سوی وزارت بهداشت، الزامی است.
- کلیه تجهیزات مورد استفاده در طبخ و فرآوری به طور مستمر گندزدایی (حداقل یکبار قبل از شروع کار و یکبار بعد از هر شیفت کار و یکبار بعد از پایان کار روزانه) شود.
- کلیه تجهیزات در زمان عدم استفاده در داخل قفسه و یا کابینت دردار نگهداری شود و از نگهداری در خارج قفسه و یا کابینت خودداری شود.
- کلیه قفسه‌ها، میز کار و میز سرویس که در دسترس مراجعین و شاغلین قرار می‌گیرند، بطور مستمر بعد از پایان هر شیفت کاری شستشو و گندزدایی گردد.
- از نگهداری و چیدن ظروف غذا، قاشق و چنگال بر روی میز سرو خودداری شود.
- کلیه ظروف و تجهیزات از جمله قابلمه، قاشق، چنگال، لیوان، در زمان عدم استفاده در داخل قفسه‌های پوشش‌دار نگهداری شود.

- وسایل نظافت پس از هر بار استفاده گندزدایی شود.
- در صورت وجود رختکن و حمام کارکنان سلف، استفاده از وسایل بهداشتی شخصی ضروری است.
- تعبیه ظروف حاوی مواد ضدعفونی کننده دست با پایه نگهدارنده به تعداد مناسب در محل، سرویس‌های بهداشتی و... ضروری می‌باشد.
- سطوح زباله پدالی درب‌دار مجهز به کیسه زرد رنگ مخصوص ماسک، دستکش و دستمال کاغذی در مجاورت محل نصب مواد ضدعفونی دست در تمامی بخش‌های ساختمان، در دسترس و معرض دید قرار گیرد.
- از سیستم تهویه و هواکش و باز گذاشتن درها و پنجره‌های مجهز به توری استفاده شود.
- کلیه قسمت‌ها بایستی بطور مستمر و در طول شبانه روز حتی در ساعات تعطیلی از تهویه مناسب برخوردار باشد.
- سرویس‌های بهداشتی (حمام و توالت) به صورت مجزا و مستمر گندزدایی گردد.
- استفاده از چاه بست برای تمام سرویس‌های بهداشتی الزامی است.
- سطوح، دستمال‌ها، وسایل نظافت و گندزدایی سرویس‌های بهداشتی از وسایل نظافت مکان‌های دیگر باید مجزا باشد.
- قبل از کشیدن سیفون توالت فرنگی، در آن گذاشته شود تا میکروبه‌ها در هوا پخش نشوند.
- سطوح دارای تماس مشترک شامل: دیوار و کف، درب‌ها، دستگیره درها، میز و صندلی، شیرآلات، نرده پله‌ها، کمد، کابینت، گوشی تلفن، دستگاه‌های کارتخوان و خودپردازها، کف پوش‌ها، کلید و پریزها، وسایل عمومی و نظایر آن با دستمال تمیز شود و پس از خشک شدن، گندزدایی گردد.
- سیستم لوله کشی صابون مایع و دستمال کاغذی در توالت‌ها و سرویس‌های بهداشتی تعبیه گردد.
- جمع‌آوری و دفع پسماند با رعایت تمامی ملاحظات بهداشتی (جمع‌آوری پسماند در کیسه‌های پلاستیکی محکم بدون درز و نشت) در آخر هر شیفت در دستور کار قرار گیرد.
- محل‌های تجمع از جمله نمازخانه (در صورت وجود) گندزدایی گردد.
- گندزدایی محل استراحت شاغلین (در صورت وجود) بایستی بطور مستمر حداقل یکبار بعد از هر شیفت کاری انجام شود.

- محل استراحت در طول شبانه روز بایستی از تهویه مناسب برخوردار باشد.
- کلیه پرده‌ها و امثالهم بایستی بطور مستمر بعد از پایان هر شیفت کاری گندزدایی شوند.

نکات مهم

- امکانات لازم برای شستشوی مرتب دست‌ها و استفاده از ماسک یکبار مصرف در طول شیفت (به ازاء هر شیفت حداقل 2 ماسک) و شستشو و گندزدایی روزانه لباس کار برای نیروهای خدماتی باید فراهم شود.
- هنگام گندزدایی و نظافت، سالن‌ها باید خالی از افراد بوده و درها و پنجره‌ها باز گذاشته شوند و جهت تهویه بهتر هواکش نیز روشن باشد.
- از تی مخصوص فقط برای گندزدایی مکان‌هایی که امکان آلودگی وجود دارد استفاده شود.
- سطل زباله، دستمال‌ها، تی، وسایل نظافت و گندزدایی سرویس‌های بهداشتی باید از وسایلی که برای مکان‌های دیگر استفاده می‌شود، مجزا باشد.
- در طول مدت نظافت مراقب باشید لباس، دستکش و ماسک پاره نشود و آسیب نبیند و در صورت صدمه، آن را تعویض نمایید.
- در حین استفاده و خارج کردن ماسک به هیچ عنوان به قسمت جلوی ماسک دست نزنید
- نظافت را از یک نقطه آغاز و در طرف یا نقطه مقابل به پایان برسانید (تی را به صورت مارپیچ حرکت دهید).
- تی‌هایی که برای نظافت کف اتاق‌ها و سالن‌ها و غیره استفاده میشود باید دارای چند سر اضافی باشند.
- پس از استفاده از پارچه‌ها، دستمال نظافت و تی، می‌بایست در آب داغ شسته و سپس در محلول آب ژاول یا محلول حاوی کلر به مدت ۳۰ دقیقه غوطه‌ور بماند. بعد از آن در دمای اتاق خشک شده و برای استفاده آماده باشد.

مسجد و نمازخانه

- لازم است هر نمازگزار سجاده و مهر شخصی خود را به همراه داشته و استفاده کند.
- تمامی مهر، تسبیح، چادر، کتب ادعیه در مساجد و نمازخانه‌ها جمع‌آوری گردد.
- همه افرادی که در مسجد یا نمازخانه حضور می‌یابند باید ماسک و دستکش داشته باشند.
- محلول ضد عفونی کننده دست به تعداد کافی در معرض دید مراجعین نصب گردد.
- وجود سطل زباله درب‌دار و پدالی، مجهز به کیسه زباله زرد رنگ برای معدوم کردن ماسک و دستکش مصرفی نمازگزاران الزامی است.
- تهویه مناسب داخل مسجد با بازگذاشتن پنجره‌ها و استفاده از فن هواکش صورت گیرد.
- گندزدایی تمامی شیرآلات و وضوخانه‌ها و سرویس‌های بهداشتی بطور مرتب (پس از هر بار برگزاری مراسم) انجام شود.
- گندزدایی سطوح میز و صندلی‌های نماز و تمامی سطوح تماس افراد قبل و بعد از هر نوبت نماز ضروری است.
- شست‌وشوی مناسب و بخارشویی فرش‌ها و نوار پارچه‌ای مهر در فواصل مناسب انجام شود.
- حضور در مسجد تنها برای ادای فرضیه نماز بوده و از توقف اضافه و صحبت با دیگران پرهیز شود.
- به هنگام اقامه نماز باید فاصله گذاری ۲ متری رعایت شود.
- برگزاری مراسم تجمعی در مساجد و نمازخانه‌ها براساس شرایط روز و دستورالعمل وزارت بهداشت و ستاد ملی مبارزه با کرونا خواهد بود.
- برگزاری نماز جماعت نیز موقوف به شرایط روز و اجازه ستاد ملی مبارزه با کرونا خواهد بود.

کتابخانه

- تمامی کارکنان، اساتید و دانشجویان فعال در دانشگاه باید در بدو ورود فرم خود اظهاری سلامت که در سایت مرکز بهداشت و درمان بارگذاری شده را تکمیل و بصورت هفتگی نیز بروز رسانی نمایند.
- همه باید تصور کنند که ناقل ویروس هستند و با پوشیدن ماسک، دستکش، رعایت فاصله ۲ متر و شستشوی مکرر دستها از انتقال ویروس جلوگیری نمایند.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در کتابخانه، بر عهده مسئول کتابخانه است.
- مواد ضدعفونی کننده دست به همراه پایه در ورودی ساختمان، محل های پرتردد و مجاورت آسانسورها تهیه و نصب گردد.
- سطوح های زباله درب دار و مجهز به کیسه زرد رنگ مخصوص ماسک، دستکش و دستمال کاغذی در مجاورت محل نصب مواد ضدعفونی دست در تمامی بخش های ساختمان در دسترس و معرض دید قرار گیرد.
- برای دقت در انجام کار و جلوگیری از آلودگی متقاطع، مسئولیت گردگیری و گندزدایی لوازم کار (گوشی تلفن، رایانه، میز کار و ...) با استفاده از کلر ۱ درصد یا الکل ۷۰٪ بر عهده خود کارکنان و دانشجویان می باشد.
- نظافت و گندزدایی کف اتاقها، دربها، بخش مشاعات ساختمان و تخلیه زبالهها بعد از پایان شیفت کاری بر عهده نیروی خدمات آموزش دیده است.
- پسماند در کیسه های پلاستیکی محکم بدون درز و نشت، در آخر هر شیفت توسط نیروی خدمات جمع آوری گردد.
- استفاده مستمر کارکنان به ویژه نیروی خدمات از دستکش ضروری است. یادآور می شود استفاده از دستکش جایگزینی برای عدم رعایت بهداشت فردی و شستشوی مکرر دستها نمی باشد.
- از تردد غیر ضرور و تجمع افراد پرهیز گردد.

- پرسنل از دستکش یکبار مصرف برای دریافت کتاب، اسناد، مدارک و نظایر آن استفاده کنند. لازم است دستکش‌ها پس از هر بار استفاده در سطل زباله عفونی مجهز به کیسه زباله زرد رنگ معدوم گردد و دست‌ها ضدعفونی یا با آب و صابون شسته شود.
- حتی‌الامکان مواجهه چهره به چهره افراد کاهش یابد.
- فعالیت سالن‌های مطالعه با توجه به شرایط مطلوب تهویه هوا با حداکثر ۵۰ درصد ظرفیت انجام شود.
- با بازگذاشتن درها، پنجره‌ها و استفاده از پنکه و فن تهویه، جریان هوا در اتاق‌ها و سالن‌ها برقرار گردد. استفاده از تهویه هوای مرکزی ممنوع است.
- رعایت فاصله ۲ متر بین مراجعین و کارکنان ضروری است.
- استفاده از ماسک در ساعات کاری برای کارکنان الزامی است.
- استفاده از ماسک و دستکش برای تمامی مراجعین به کتابخانه الزامی است.
- جهت رعایت فاصله فیزیکی در سالن‌های مطالعه محل نشستن افراد با علائم مشخص گردد.
- گندزدایی کف و سطوح میز و صندلی‌های سالن مطالعه به طور مرتب انجام شود.
- استفاده از آبخوری و آب سردکن ممنوع است.
- فعالیت آبدارخانه در این ایام ممنوع است.
- تا حد ممکن از آسانسور کمتر استفاده شود و تعداد افراد در هر بار استفاده از آسانسور متناسب و با رعایت فاصله و پرهیز از مواجهه چهره به چهره باشد.
- نصب مواد ضد عفونی کننده دست با پایه نگهدارنده یا دستمال کاغذی در ورودی کابین آسانسور توصیه می‌شود.
- در سرویس‌های بهداشتی تهویه مناسب، باز بودن پنجره‌های مجهز به توری لازم است.
- در سرویس‌های بهداشتی سطل درب‌دار و پدال‌دار، صابون مایع باید به تعداد کافی موجود باشد.
- شستشو و گندزدایی سرویس‌های بهداشتی، محل شستشوی دست، ظرف نگهداری مایع دستشویی، لوله‌های آب، دستگیره درب، اهرم سیفون و ... باید مرتب و حداقل روزی دو نوبت با نظارت نماینده بهداشتی کتابخانه انجام گردد.

سرویس‌های ایاب ذهاب

- تکمیل فرم خوداظهاری برای راننده سرویس‌ها ضروریست.
- اجتناب از تکمیل حداکثر ظرفیت وسایل حمل و نقل و اتوبوس‌های درون شهری و خدمات رسانی با ۵۰ درصد ظرفیت اسمی در سرویس‌های حمل نقل کارکنان و دانشجویان ضروری است.
- تمام پرده‌های پنجره اتوبوس‌ها و مینی بوس‌ها جمع آوری گردد.
- در صورت امکان جدا نمودن محل استقرار راننده از سایر مسافریین انجام شود.
- قبل از ورود به سرویس نقلیه کلیه کارکنان و دانشجویان ملزم به زدن ماسک می‌باشند.
- حتی الامکان از ورود دست‌فروشان و متکدیان به داخل اتوبوس جهت دست‌فروشی و تکدی‌گری و امثال آن جلوگیری گردد.
- از دست دادن و روبوسی کردن پرهیز شود.
- شستن مرتب دست‌ها با آب و صابون و یا استفاده از مواد ضدعفونی کننده بر پایه الکل موکداً توصیه می‌شود.
- اجتناب از دریافت و پرداخت وجه نقد و انجام پرداخت‌ها با کارت یا به صورت آنلاین، یا با استفاده از آپ‌ها صورت گیرد.
- رانندگان وسایل حمل و نقل عمومی می‌باید در صورت مشاهده علائم سرماخوردگی استراحت کرده و از ماسک با نحوه صحیح استفاده کنند و در صورت شدید شدن علائم به مراکز درمانی مراجعه انجام شود.
- حضور و کار افرادی که از ۱۴ روز قبل، مواجهه با بیمار کووید ۱۹ داشته‌اند یا علائم مشکوک به ابتلا را دارند (خشکی و درد گلو، لرز، ضعیف شدن (ضعف عمومی)، بدن درد، سرفه، تنگی نفس، درد یا سنگینی قفسه سینه، علائم گوارشی، تب، علائم شبه سرماخوردگی و آنفلوانزا و ...) یا ابتلای آنان به کووید ۱۹ قطعی شده باشد، ممنوع است.
- بررسی سلامت و بازگشت و حضور این افراد مطابق با نظر مرکز بهداشت و درمان می‌باشد.

- برای تماس با دستگیره‌های اتوبوس، از دستمال کاغذی استفاده شود.
- استفاده از دستمال کاغذی هنگام عطسه یا سرفه کردن (در صورتی که دستمال وجود نداشت از قسمت داخلی آرنج هنگام سرفه و عطسه) ضروری است.
- عدم تماس دست‌ها با چشم، دهان و بینی حتماً رعایت شود.
- عدم استعمال دخانیات به دلیل تاثیر آن بر تضعیف سیستم ایمنی بدن و مستعد نمودن افراد در ابتلا به ویروس، مورد تأکید است.
- اجتناب از خوردن مواد غذایی و تعارف به همدیگر الزامی است.
- از خوردن غذا در محیط‌های عمومی از جمله داخل اتوبوس خودداری شود.
- در اتوبوس وضعیت تهویه مناسب باشد به طوری که شیشه‌ها و دریچه‌های موجود برای ایجاد جریان هوا باز یا نیمه باز باشد و تهویه به صورت گردش داخل نباشد.
- نظافت و تمیزی مستمر روکش کلیه صندلی‌ها الزامی است.
- نظافت مستمر کف اتوبوس بطوری که پسماند و یا گرد و خاک در روی صندلی‌ها و کف اتوبوس مشاهده نشود.
- نصب تابلوهای آموزشی نحوه پیشگیری از انتقال بیماری‌های تنفسی به تعداد کافی در اتوبوس الزامی است.
- نصب ظروف حاوی مواد ضدعفونی کننده دست‌ها با پایه نگهدارنده در اتوبوس توصیه می‌شود.
- لازم است جعبه کمک‌های اولیه شامل حداقل موارد ذیل باشد: دستکش یکبار مصرف، سرم شستشو، یک شیشه ماده ضدعفونی کننده پوست و محل جراحی، ماده شوینده نظیر صابون و ترجیحاً صابون مایع یا صابون با پایه الکل بدون نیاز به شستشو با آب، چهار عدد گاز استریل، یک رول باند، یک پماد سوختگی، یک عدد قیچی، پنبه به مقدار کافی و ده عدد چسب زخم.
- دفع پسماندها از جمله کاغذ، دستمال باید به شیوه بهداشتی در نایلون یکبار مصرف صورت پذیرد و جمع‌آوری پسماندهای فوق در کیسه‌های پلاستیکی محکم بدون درز و نشت در آخر هر شیفت کاری انجام شود.
- عملیات سوخت‌گیری اتوبوس در پمپ بنزین‌ها و جایگاه‌های سوخت، باید فقط توسط متصدیان جایگاه‌ها، صورت پذیرد.

- گندزدایی مستمر اتوبوس و اشیاء داخل آن حداقل روزی یک بار انجام شود.
- انجام گندزدایی مستمر سطوح قابل دسترس راننده و مسافران بعد از هر سفر که عبارتند از:
 - ✓ نشیمنگاه صندلی
 - ✓ دسته‌های صندلی
 - ✓ پشتی صندلی (قسمت پلاستیکی یا فلزی)
 - ✓ قفل کمربندهای ایمنی
 - ✓ چراغ‌ها
 - ✓ اهرم‌ها و کلیدها

- از تماس کافی سطوح با ماده گندزدا مطمئن شوید.
- در صورت آلوده شدن دستکش، آن را تعویض نمایید.
- شستشوی سطوح با آب و خشک نمودن آن قبل از گندزدایی لازم است.
- دور ریختن کلیه دستمال‌های مورد استفاده در کیسه زباله ضروری است.
- بعد از اتمام کار بلافاصله دست‌ها را با آب و صابون بشوید یا با ماده ضدعفونی کننده بر پایه الکل تمیز کنید.

نکات مهم

- هنگام گندزدایی و نظافت، اتوبوس باید خالی از افراد بوده و درها و پنجره‌ها باز گذاشته شوند و جهت تهویه بهتر، هواکش نیز روشن باشد.
- امکانات لازم برای شستشوی مرتب دست‌ها و استفاده از ماسک یکبار مصرف در طول شیفت (به ازاء هر شیفت حداقل ۲ ماسک) و شستشو و گندزدایی روزانه لباس کار برای پرسنل مسئول نظافت باید فراهم شود.
- در طول مدت نظافت مراقب باشید لباس، دستکش و ماسک آسیب نبیند و در صورت صدمه آن را تعویض نمایید.
- نظافت را از یک نقطه آغاز و در طرف یا نقطه مقابل به پایان برسانید (تی را به صورت مارپیچ حرکت دهید).
- پس از هر بار استفاده از پارچه‌ها و دستمال‌های نظافت، می‌بایست در آب داغ شسته شوند.

اماکن ورزشی و استخر

- کلیه کارکنان لازم است، فرم خوداظهاری را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/194) با دقت و صداقت تکمیل نمایند.
- کلیه دانشجویان باید فرم خوداظهاری برای بازگشت به تحصیل را در سایت مرکز بهداشت و درمان به آدرس (birjand.ac.ir/hct/fa/form/200) با دقت و صداقت تکمیل نموده و ممهور به مهر پزشک و به رویت کارشناس واحد آموزشی برسانند.
- ضروری است، دانشجویان در صورت مشاهده هر گونه تغییر در علائم ذکر شده در فرم مذکور مراتب را به مرکز بهداشت و درمان اعلام کنند.
- نظارت بر اجرای دقیق پروتکل بهداشتی در سالن‌های ورزشی و ... بر عهده استاد درس و کارشناس آموزشی است.
- حداکثر نصف ظرفیت استخر و مراکز ورزشی استفاده شود.
- فاصله فیزیکی مناسب بین کلیه افراد اعم از کارکنان، دانشجویان رعایت گردد. (حداقل یک متر و نیم)
- از ورود افراد بیمار یا مشکوک به بیماری به مراکز ورزشی و استخرهای شنا ممانعت گردد.
- فعالیت مراکز ورزشی و استخرهای شنا به صورت شیفتهی انجام شود .
- برگزاری هر گونه تجمع ممنوع است.
- سرو غذا در مراکز ورزشی ممنوع است.
- برای انجام نظافت و گندزدایی مراکز ورزشی و استخرهای شنا لازم است بین سانس‌ها نیم ساعت فاصله در نظر گرفته شود.
- در صورت وجود محل اسکان و اقامت برای ورزشکاران، شستشو و گندزدایی ملحفه، پتو و نظایر آن بعد از هر بار استفاده ضرورت دارد.

- در صورت وجود نماز خانه کلیه مهرها، کتب ادعیه و وسایل مشترک از جمله چادر، سجاده و نظایر آن به صورت موقت جمع آوری گردد.
- رختکن، دوش و حمام به طور مستمر گندزدایی شوند.
- ظروف حاوی مواد ضد عفونی کننده دست با پایه نگهدارنده به تعداد مناسب در هر طبقه و راهروها تعبیه گردد.
- استفاده از هواکش و باز گذاشتن درها و پنجره‌های در سالن ها ضرورت دارد.
- محل‌های اقامت و سرویس‌های بهداشتی دارای تهویه مناسب باشند.
- سرویس‌های بهداشتی (حمام و توالت) به صورت مجزا گندزدایی شوند.
- سطوح دارای تماس مشترک شامل: دیوار و کف، درها، دستگیره درها، میز و صندلی، شیر آلات، نرده پله‌ها، تخت، کمد، کابینت، گوشی تلفن، دستگاه‌های کارت‌خوان و ای تی ام ها، کف پوش‌ها، کلید و پریزها، وسایل عمومی و نظایر آن با دستمال تمیز و خشک شده و سپس گندزدایی گردد.
- گندزدایی مستمر وسایل ورزشی در باشگاه‌های بدنسازی که دارای تماس مشترک شامل: تخته پرس، دسته دمبل‌ها، میله‌های هالتر، میزهای پرس، دستگیره ترد میل، دستگیره دوچرخه، دستگیره اسکی فضایی، دستگیره-های دستگاه سیم کش، دستگیره دستگاه قایقی، میله‌های بارفیکس، دستگیره دستگاه های پرس پا، میله دستگاه اسکاد و نظایر آن می‌باشند، در پایان هر سانس انجام شود. برای این کار لازم است بین سانس‌ها نیم ساعت فاصله در نظر گرفته شود.
- نسبت به تعبیه سیستم لوله کشی صابون مایع و دستمال کاغذی در توالت‌ها و سرویس‌های بهداشتی اقدام گردد.
- توصیه می‌گردد شیر آب روشویی، سرویس‌های بهداشتی، ترجیحا از نوع پدالی یا چشمی باشد.
- دفع پسماندها باید به شیوه بهداشتی در سطل‌های دردار پدالی صورت پذیرد و کلیه نیروهای خدماتی در خصوص جمع آوری و دفع پسماند، رعایت تمامی ملاحظات بهداشتی (جمع آوری پسماند در کیسه‌های پلاستیکی محکم بدون درز و نشت) را در آخر هر شیفت در دستورکار قرار دهند.
- حذف یا عدم استفاده از آب خوری‌ها و آب سرد کن‌ها. لازم است.
- غیر فعال سازی سالن‌های ماساژ تا اطلاع ثانوی باید انجام گیرد.

- مسئول استخر موظف است نسبت به کنترل مستمر کدورت آب و کلر باقیمانده و همچنین نظارت بر کارکرد سیستم تصفیه اقدام کند.
- هنگام گندزدایی و نظافت، سالن‌ها باید خالی از افراد بوده و در و پنجره‌ها باز گذاشته شوند و جهت تهویه بهتر، هواکش نیز روشن باشد.
- در هنگام گندزدایی، ملاحظات لازم به منظور جلوگیری از خطر برق گرفتگی در نظر گرفته شود
- امکانات لازم برای شستشوی مرتب دست‌ها و استفاده از ماسک یکبار مصرف در طول شیفت (به ازاء هر شیفت حداقل ۲ ماسک) و شستشو و گندزدایی روزانه لباس کار برای پرسنل مسئول نظافت باید فراهم شود.
- از تی مخصوص فقط برای گندزدایی مکان‌هایی که امکان آلودگی وجود دارد استفاده شود .
- سطل، دستمال‌ها و وسائل نظافت و گندزدایی سرویس‌های بهداشتی باید مجزا باشد.
- در طول مدت نظافت مراقب باشید لباس، دستکش و ماسک آسیب نبیند و در صورت صدمه آنرا تعویض نمایید.
- نظافت را از یک نقطه آغاز و در طرف یا نقطه مقابل به پایان برسانید (تی را به صورت مارپیچ حرکت دهید)
- تی‌هایی که برای نظافت کف اتاق‌ها و سالن‌ها و غیره استفاده می‌شود باید دارای چند سر اضافی باشند.
- پس از استفاده از پارچه‌ها، دستمال نظافت و تی، بایستی در آب داغ شسته شود.
- از پاشیدن و ریختن محلولهای گندزدا روی سطوح و کلیدها، تجهیزات برقدار و مواد ناسازگار و با احتمال انفجار و آتش سوزی اجتناب شود.